

Bruxelles, 17. studenoga 2023.
(OR. en)

15620/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0405(NLE)**

**EDUC 452
JEUN 267
SPORT 56
SOC 803
EMPL 577
COMPET 1138
RECH 515**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. studenoga 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 719 final
Predmet:	Prijedlog PREPORUKE VIJEĆA „Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 719 final.

Priloženo: COM(2023) 719 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.11.2023.
COM(2023) 719 final

2023/0405 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

„Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Potpuno sam predana tome da europski prostor obrazovanja postane stvarnost do 2025. Moramo ukloniti prepreke učenju i poboljšati pristup kvalitetnom obrazovanju. Moramo omogućiti učenicima lakši prelazak iz obrazovnog sustava jedne zemlje u drugi i usmjeriti razvoj kulture obrazovanja prema cjeloživotnom učenju koje nas sve obogaćuje.

Predsjednica von der Leyen, Političke smjernice¹

Mobilnost u svrhu učenja pokazala se iznimno vrijednim iskustvom koje ljudima omogućuje stjecanje znanja i vještina potrebnih za osobni, obrazovni i profesionalni razvoj te građanski angažman i socijalnu uključenost². Organiziranje aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja ujedno je dobar poticaj ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje te pružateljima neformalnog i informalnog obrazovanja da poboljšaju kvalitetu nastave. U kontekstu zelene i digitalne tranzicije, koje zahtijevaju „revoluciju u području vještina”, mobilnost u svrhu učenja pridonosi rješavanju problema nedostatka vještina, ubrzava razvoj vještina i stvara snažan osjećaj građanstva i razumijevanje zajedničkih vrijednosti u cijeloj Europi i šire.

U okviru ovog Prijedloga mobilnost u svrhu učenja znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja. Značenje joj je široko te obuhvaća sve vrste mobilnosti u svrhu učenja te učenike i osoblje u svim sektorima cjeloživotnog učenja, uključujući školu, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, obrazovanje odraslih te mobilnost mladih u svrhu učenja, osoba koje rade s mladima i osoblja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te u području sporta. Obuhvaćena je mobilnost u svrhu učenja unutar EU-a, ali i međunarodna, i to u oba smjera, u EU i iz EU-a.

Predložena preporuka važna je sastavnica europskog prostora obrazovanja u kojem granice ne ometaju učenje i svatko ima priliku učiti ili studirati u inozemstvu. Ona će potkrijepiti potrebne okvirne uvjete kako bi se svima omogućila mobilnost u svrhu učenja i kako bi više ljudi moglo sudjelovati u programu Erasmus+³ i drugim programima prekogranične mobilnosti u svrhu učenja.

Predloženim okvirom EU-a za mobilnost u svrhu učenja ažurira se Preporuka Vijeća iz 2011. „Mladi u pokretu” – promicanje mobilnosti mladih u svrhu učenja⁴ i njezino područje primjene proširuje s mladih na učenike svih dobi te na nastavno i nenastavno osoblje. Taj novi okvir za mobilnost u svrhu učenja obuhvaća i nove modele učenja, uključujući širenje digitalnih alata za učenje i kombinirano učenje, kao i održiviju mobilnost.

¹ Političke smjernice za sljedeću Komisiju (2019. – 2024.) – „Ambicioznija Unija: Moj plan za Europu” [Političke smjernice za sljedeću Komisiju \(2019. – 2024.\) – „Ambicioznija Unija: Moj plan za Europu”](#) [Europska komisija (europa.eu)]

² Radni dokument službi Komisije: Procjena učinka uz dokument Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2018, {COM(2018) 367 final} – {SEC(2018) 265 final} – {SWD(2018) 276 final. Poveznica: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0277>

³ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Erasmus+, SL L 189, 28.5.2021.

⁴ SL C 199/1, 7.7.2011.

To je ažuriranje najavljeno u Komunikaciji Komisije o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.⁵ kako bi se većem broju učenika i nastavnog osoblja omogućilo da prevladaju prepreke i iskoriste prilike za mobilnost. U Komunikaciji su utvrđeni sljedeći ključni ciljevi ažuriranog okvira: stvaranje prilika za mobilnost za više različitih vrsta sudionika, poticanje zelene i digitalne mobilnosti te uravnotežene mobilnosti. Istaknuto je i da je međunarodna suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući mobilnost u svrhu učenja, presudna za postizanje geopolitičkih prioriteta EU-a i ciljeva održivog razvoja do 2030.

Ovaj Prijedlog politike o mobilnosti u svrhu učenja, zajedno s Preporukom Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja i zakonodavnim prijedlogom o uspostavi baze talenata EU-a, dio je paketa kojim se želi maksimalno iskoristiti potencijal mobilnosti talenata tako da se EU promiče kao privlačno odredište za učenje, studiranje i rad.

Cilj je partnerstava za traženje talenata ojačati suradnju između EU-a, država članica i partnerskih zemalja kako bi se potaknula međunarodna mobilnost radne snage i razvoj talenata na uzajamnu korist. Ona daju stabilnu i fleksibilnu strukturu utemeljenu na politici koja može učinkovito promicati suradnju i u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući mobilnost u svrhu učenja za učenike i osoblje. Partnerstva će doprinijeti i boljoj informiranosti javnosti te povećati mobilnost u svrhu učenja iz trećih zemalja. Podupirat će i mjere koje se poduzimaju za razvoj učinkovitih sustava vještina u trećim zemljama i istodobno doprinijeti radnoj snazi EU-a u sektorima koji su prioritetni za zelenu i digitalnu tranziciju.

Mobilnost učenika i studenata iz trećih zemalja u svrhu učenja ujedno može pridonijeti bržem priznavanju njihovih kvalifikacija pri ulasku na tržište rada EU-a. Mogla bi pomoći da se premoste razlike između kvalifikacija stečenih u trećim zemljama i europskih zahtjeva tako što bi se sudionicima izdavale potvrde mikrokvalifikacija, prijepisi ocjena i druga popratna dokumentacija koja može pomoći vrednovateljima kvalifikacije da brzo i točno procijene njihove kvalifikacije. Sudjelovanje u mobilnosti podrazumijeva i relevantne jezične kompetencije, kulturnu prilagodljivost i upoznatost s europskim obrazovnim standardima, što može olakšati daljnje vrednovanje ishoda učenja sudionika.

Osim toga, mobilnost u svrhu učenja, posebno razmjena koja uključuje komponente učenja temeljenog na radu koje sudionicima omogućuju stjecanje iskustva na tržištu rada, može potaknuti pojedince da se vrate u EU i ondje potraže posao. U skladu s Preporukom Vijeća o praćenju osoba s diplomom iz 2017.⁶ razvoj alata i metoda za razmjenu usporedivih informacija o učenju i zapošljavanju mobilnih osoba s diplomom (koji se presele u drugu državu članicu EU-a radi studiranja ili rada) prioritet je u okviru aktivnosti koje provodi Europska mreža za praćenje osoba s diplomom, kao što je istraživanje Eurograduate 2022.

- **Izazovi s kojima se treba suočiti na temelju prijedloga preporuke**

Iako se od Preporuke Vijeća „Mladi u pokretu” iz 2011. postiglo mnogo toga u području mobilnosti u svrhu učenja, pokazalo se da je potrebno više kako bi se svima ponudile mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, pogotovo osobama s manje mogućnosti⁷.

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ SL C 423/1 od 9.12.2017.

⁷ U skladu s Uredbom (EU) br. 2021/817 o uspostavi programa Erasmus+ i za potrebe ovog prijedloga politike „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, zbog svojega migrantskog podrijetla, ili zbog razloga kao što su invaliditet ili poteškoće u učenju ili zbog bilo kakvih drugih razloga, uključujući i one koji mogu dovesti do diskriminacije u smislu članka 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, nailaze na prepreke koje im onemogućuju djelotvoran pristup mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja.

Prema anketi Eurobarometra o mladima i demokraciji u Europskoj godini mladih 2022.⁸ samo je 15 % ispitanika studiralo, osposobljavalo se ili naukovalo u drugoj državi članici EU-a. U istom je istraživanju istaknuto i da su mladi smatrali kako je poboljšanje obrazovanja i osposobljavanja, uključujući slobodno kretanje studenata, naučnika i učenika, jedno od tri glavna područja djelovanja za Europsku godinu mladih 2022. Prema anketi Eurobarometra iz 2023. o integraciji mladih na tržište rada, s posebnim fokusom na pripravništvima, 21 % mladih ispitanika odradilo je barem jedan pripravnički staž u drugoj državi članici EU-a, a glavna je prepreka za pristup prekograničnim pripravništvima bio manjak financijskih sredstava i informacija o tim mogućnostima.

U Pregledu mobilnosti za 2023.⁹ utvrđeni su dobri rezultati u većini područja iz Preporuke iz 2011. Međutim, situacija u pojedinačnim državama članicama nije bila ujednačena. Sustavna potpora sudjelovanju učenika u nepovoljnom položaju¹⁰ u mobilnosti u svrhu učenja pokazala se kao područje na kojem najviše treba raditi da se postigne potreban napredak.

Pandemija bolesti COVID-19 nezamislivo je poremetila procese obrazovanja, osposobljavanja i učenja temeljenog na radu. Negativno se odrazila i na fizičku mobilnost te na mentalno i fizičko zdravlje učenika i osoblja¹¹. Pandemija je ukazala i na velike nejednakosti u pristupu mogućnostima na internetu, uključujući obrazovne aktivnosti za djecu¹². Isto tako, dovela je do brzog razvoja novih modela mobilnosti u svrhu učenja, kao što su kombinirana mobilnost i virtualne razmjene. Prema Izvješću EU-a o mladima za 2021. uvelike je utjecala i na sektor rada s mladima, a povećala je i potrebu za resursima, među ostalim za digitalni rad s mladima, radi njihove mobilnosti u svrhu učenja, njihova razvoja, sudjelovanja i zdravlja.

Relevantna istraživanja, uključujući studiju koju je naručila Komisija *Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward*¹³, rezultati poziva na očitovanje i javnog savjetovanja ukazali su na to da su među glavnim preprekama mobilnosti u svrhu učenja financijska i socijalna ograničenja, nedovoljno informacija i smjernica, jezične prepreke, prepreke pristupačnosti i administrativne prepreke. Još je jedna prepreka koja prilično otežava mobilnost ograničenost automatskog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu jer su postupci priznavanja često dugotrajni, nije lako doći do informacija, a odluke su prepuštene pojedinačnim ustanovama.

Europski građani i građanke koji su sudjelovali na Konferenciji o budućnosti Europe 2022. u svojim su prijedlozima o budućim politikama istaknuli potrebu da EU i njegove države članice promiču mogućnosti za mobilnost: „Promicati europsku razmjenu u raznim područjima, fizičku i digitalnu, uključujući razmjenu u području obrazovanja, partnerstva, putovanja i profesionalnu mobilnost (među ostalim za nastavno osoblje i lokalne političare)” i „do 2025. uspostaviti uključiv europski prostor obrazovanja u kojem svi građani imaju jednak

⁸ Ankete Eurobarometra: Mladi i demokracija u Europskoj godini mladih – svibanj 2022.; Integracija mladih na tržište rada s fokusom na pripravništvu – travanj 2023.

⁹ Pregled mobilnosti počeo se objavljivati 2016. radi praćenja provedbe Preporuke Vijeća iz 2011. u području visokog obrazovanja i početnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Poveznica: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/mobility-scoreboard>.

¹⁰ U Preporuci Vijeća iz 2011. učenici u nepovoljnom položaju opisani su kao osobe kojima bi mogle biti uskraćene mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja.

¹¹ Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2021. Poveznica: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/hr/index.html>

¹² *How families handled emergency remote schooling during the COVID-19 lockdown in spring 2020*, 2020., JRC i EUROSTAT. Istraživanje o korištenju IKT-a u kućanstvima i među pojedincima [isoc_i, ci_in_h], 2019.

¹³ Platforma EU-a za publikacije, poveznica: <https://op.europa.eu>.

pristup kvalitetnom obrazovanju i cjeloživotnom učenju, uključujući one u ruralnim i udaljenim područjima”¹⁴. U skladu s preporukama takva bi razmjena trebala biti dostupna u svim državama članicama za sve osobe, bez obzira na njihovu dob, razinu obrazovanja, podrijetlo i financijska sredstva kojima raspolažu. U prijedlozima se ujedno tražilo jačanje postojećih programa mobilnosti EU-a i osiguravanje raznolikog pristupa tim programima. U jednoj od preporuka posebno se od EU-a tražilo da u programe razmjene i mobilnosti uključi sportske aktivnosti.

Europski panel građana i građanki o mobilnosti u svrhu učenja 2023. dao je 21 preporuku¹⁵ o omogućivanju šireg i raznolikijeg sudjelovanja u programu Erasmus+ i drugim programima mobilnosti u svrhu učenja. Preporuke su se odnosile na ciljano pružanje informacija, uključivanje pojedinaca svih dobi i podrijetla, važnost višejezičnosti, mobilnost zaposlenika u svrhu učenja i druge aspekte takve mobilnosti, uključujući priznavanje uloge odgojno-obrazovnih djelatnika u organizaciji mobilnosti u svrhu učenja i zelenije mobilnosti.

Mobilnost u svrhu učenja može smanjiti nedostatak kvalificirane radne snage jer se oni koji u njoj sudjeluju lakše zapošljavaju, razvijaju transverzalne kompetencije i stječu vještine koje se traže na tržištu rada. Isto tako, privlačnost odredišta za mobilnost u svrhu učenja može povećati pristup lokalnih poslodavaca radnoj snazi. Trenutačno tri četvrtine (74 %) MSP-ova u Europi tvrdi da nema dovoljno kvalificirane radne snage za najmanje jedno radno mjesto u svojem poduzeću. Osim toga, gotovo četiri od pet poduzeća u anketi navodi da im je općenito teško pronaći radnike s odgovarajućim vještinama, a više od polovini njih (53 %) teško je zadržati kvalificirane radnike¹⁶.

• Ciljevi prijedloga

Cilj je ovog prijedloga da se mjerama država članica i Komisije stvori više mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve. Namjera je postupno postići da mobilnost u svrhu učenja u europskom prostoru obrazovanja postane norma, a ne iznimka.

Kako bi se potaknula mobilnost u svrhu učenja i povećala njezina uključivost, Komisija predlaže utvrđivanje i rad na postizanju novih ciljeva na razini EU-a do 2030.:

- U visokom obrazovanju udio osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja trebao bi biti najmanje 25 %.
- U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju udio polaznika koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi biti najmanje 15 %.
- U svim sustavima obrazovanja i osposobljavanja te u programima za mlade i sportskim programima najmanje 20 % svih učenika koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebale bi biti osobe s manje mogućnosti.

Prijedlogom se ujedno nastoji ciljano potaknuti mobilnost u svrhu učenja za nastavno osoblje i naučnike putem posebnih okvira politike, kako je prikazano u prilogima. Učitelji i nastavnici

¹⁴ Na konferenciji o budućnosti Europe 800 nasumično odabranih građana okupilo se 2021. i 2022. kako bi dali preporuke o budućim politikama https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_hr#završna-izvješća-i-prijedlozi.

¹⁵ U Europskom panelu građana i građanki o mobilnosti u svrhu učenja u ožujku i travnju 2023. raspravljalo je 150 nasumično odabranih građana svih dobnih skupina i iz različitih sredina. Poveznica na završne preporuke: https://citizens.ec.europa.eu/learning-mobility-panel_hr

¹⁶ Flash Eurobarometar FL529: *European Year of Skills – Skills shortages, recruitment and retention strategies in small and medium-sized enterprises*; poveznica: https://data.europa.eu/data/datasets/s2994_fl529_eng?locale=en

s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja važni su uzori za učenike jer promiču takvu mobilnost u školama. Njima samima ta mobilnost, osim znanja i vještina za poticanje razmjene dobre prakse, može donijeti znatne koristi u smislu kulturnih, kognitivnih i osobnih iskustava učenja. Mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja povećavaju i privlačnost učiteljske profesije te mogu pomoći u tome da se nastavno osoblje privuče i zadrži u školama. Porast mobilnosti naučnika pridonijet će smanjenju nedostatka vještina i povećanju zapošljivosti mladih te poduprijeti zelenu i digitalnu tranziciju. Naučnici nailaze na niz specifičnih prepreka, kao što su složenost pravnih obveza povezanih s njihovim statusom, njihova mlada dob, različitost nacionalnih programa naukovanja i kurikulumu koje treba poštovati tijekom razmjene u okviru mobilnosti te nevoljkost poslodavaca da se uključe u mobilnost u svrhu učenja jer se boje da će izgubiti na produktivnosti. Preporukom se nastoji dati koherentan okvir politike koji obuhvaća prijedloge za kratkoročne postupne promjene i elemente sveobuhvatne dugoročne strategije.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog se temelji na postojećim odredbama politike koje omogućuju i podupiru mobilnost u svrhu učenja i nadopunjuje ih. Najvažnije odredbe su sljedeće:

U Rezoluciji Vijeća od 18. veljače 2021. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)¹⁷ ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve utvrđeno je kao jedan od strateških prioriteta. U Rezoluciji Vijeća od 16. svibnja 2023. naslovljenoj „Europski prostor obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga“¹⁸ istaknuto je da je utvrđivanje i uklanjanje preostalih prepreka mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja ključno za potpunu uspostavu europskog prostora obrazovanja.

U prvom načelu europskog stupa socijalnih prava¹⁹ navodi se da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s kojima se mogu potpuno uključiti u društvo i uspješno ući na tržište rada u cijeloj Europskoj uniji.

U Europskoj godini vještina²⁰, koja je počela 9. svibnja 2023. i trajat će do 8. svibnja 2024., promiču se politike i ulaganja u području vještina kako bi se želje, potrebe i vještine ljudi, među ostalim stečene tijekom mobilnosti, uskladile s potrebama i prilikama koje se nude na tržištu rada.

U Strategiji Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.²¹ ističe se važnost mobilnosti u svrhu učenja kako bi mladi imali priliku za razmjenu iskustava, suradnju i kulturni i građanski angažman u europskom kontekstu. U Rezoluciji Vijeća o okviru za uspostavu europske agende za rad s mladima²² poziva se na promicanje europske dimenzije rada s mladima putem prekogranične i transnacionalne razmjene, suradnje, međukulturnog i suradničkog učenja.

¹⁷ SL C 66, 26.2.2021., str. 1.

¹⁸ SL C 185, 26. 5.2023., str. 35.

¹⁹ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/hr/index.html>

²⁰ https://year-of-skills.europa.eu/index_hr

²¹ Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 456, 18.12.2018., str. 1.

²² SL C 415, 1.12.2020., str. 1.

U Preporuci Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja²³ i europskim smjernicama za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja iz 2023.²⁴ ističe se da vrednovanje ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem može znatno utjecati na povećanje zapošljivosti i mobilnosti u svrhu učenja, posebno kad je riječ o osobama slabijeg socioekonomskog statusa ili niskokvalificiranim osobama.

U Preporuci Vijeća od 10. ožujka 2014. o kvalitativnom okviru za pripravnništvo²⁵ obuhvaćena su pripravnništva izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim prekogranično pripravnništvo. Komisija trenutačno radi na ažuriranju tog okvira.

Jedan je od širih ciljeva Preporuke Vijeća od 22. svibnja 2017. o Europskom kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje²⁶ povećati mobilnost i društvenu integraciju osoba koje uče ili rade.

U Preporuci Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja²⁷ utvrđeno je 14 kriterija za promicanje zajedničkog poimanja nacionalnih sustava naukovanja, što je najvažniji čimbenik za povećanje uzajamnog povjerenja i olakšavanje transnacionalne mobilnosti naučnika. Preporukom se potiče postupno promicanje transnacionalne mobilnosti naučnika, na radnom mjestu ili u okviru ustanova za obrazovanje i osposobljavanje, kao sastavni dio kvalifikacije stečene naukovanjem. Mobilnost naučnika potiče i Europski savez za naukovanje.

Odlukom o Europassu od 18. travnja 2018. uspostavljen je europski okvir za potporu transparentnosti i razumijevanju vještina i kvalifikacija stečenih u formalnom, neformalnom i informalnom okruženju, među ostalim u okviru mobilnosti, putem internetske platforme koja sadržava alate i informacije o dostupnom profesionalnom usmjeravanju u vezi s transnacionalnom mobilnosti u svrhu učenja i upravljanjem karijerom.

U Preporuci Vijeća od 26. studenog 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu²⁸ istaknuta je važnost priznavanja europskih kvalifikacija i razdoblja učenja u inozemstvu u visokom i srednjoškolskom obrazovanju bez posebnog postupka priznavanja. U Izvješću o provedbi²⁹ i s njim povezanim zaključcima Vijeća, donesenima 26. svibnja 2023.³⁰, naglašava se kako je potrebno još raditi na tome da automatsko priznavanje postane stvarnost u EU-u.

Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2019. o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika³¹ nastoji se poboljšati učenje jezika od rane dobi i izgradnja „svijesti o važnosti jezika” u školama i ustanovama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje kako bi više mladih uz materinski jezik govorilo još najmanje dva europska jezika.

U Komunikaciji Komisije od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.³² ističe se da su programi razmjene Unije i međunarodna suradnja u području

²³ [SL C 398, 22.12.2012., str. 1.](#)

²⁴ Cedefop, 2023. Europske smjernice za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja. Luxembourg: Ured za publikacije. Referentna serija Cedefopa: br. 124. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/389827>

²⁵ SL C 88, 27.3.2014., str. 1.

²⁶ [SL C 189, 15.6.2017., str. 15.](#)

²⁷ [SL C 153, 2.5.2018., str. 1.](#)

²⁸ [SL C 444, 10.12.2018., str. 1.](#)

²⁹ [COM/2023/91 final](#)

³⁰ [SL C 185, 26.5.2023., str. 44.](#)

³¹ [SL C 189, 5.6.2019., str. 15.](#)

³² [COM\(2020\) 625 final.](#)

obrazovanja pridonijeli tome da Europa postane privlačno odredište te potaknuli inovacije i otvaranje radnih mjesta.

Preporukom Vijeća od 24. studenog 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost³³ uveden je novi cilj na razini EU-a da do 2025. 8 % polaznika SOO-a sudjeluje u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu. U preporuci se ističe važnost mogućnosti za mobilnost polaznika i osoblja u sektoru SOO-a i organizacija kao važan način za provedbu strategija internacionalizacije u praksi. U Deklaraciji iz Osnabrücka³⁴, koju su poduprli ministri za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, europski socijalni partneri i Komisija, od nacionalnih tijela zatraženo je da podupru i olakšaju mobilnost polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i odraslih polaznika, uključujući naučnike.

Program za zapadni Balkan za inovacije, istraživanje, obrazovanje, kulturu, mlade i sport, koji je sveobuhvatna i dugoročna strategija za suradnju EU-a i zapadnog Balkana pokrenuta na sastanku na vrhu EU-a i zapadnog Balkana u Brdu 6. listopada 2021., uključuje cilj poboljšanja mobilnosti u svrhu učenja.

Ciljevi su europske strategija za sveučilišta³⁵ od 18. siječnja 2022. razvoj Europskog sustava za osiguravanje kvalitete i priznavanje kako bi se potaknulo automatsko priznavanje kvalifikacija u cijeloj Europi te podržalo transparentno i pravedno priznavanje kvalifikacija iz trećih zemalja, među ostalim kvalifikacija izbjeglica, putem mreže centara za akademsko priznavanje³⁶ i alata EU-a za transparentnost, tj. Europskog kvalifikacijskog okvira i europskih digitalnih vjerodajnica za učenje.

U Preporuci Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja predviđa se jačanje sustavne i dugotrajne transnacionalne suradnje na institucijskoj razini, među ostalim razvojem oznake združene europske diplome i instrumenata institucionalizirane suradnje, kao što je mogući europski pravni status za saveze visokih učilišta.

U Zaključcima Vijeća od 5. travnja 2022. o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika³⁷ poziva se na promicanje i širenje mobilnosti učitelja i nastavnika kako bi ona postala uobičajena praksa u njihovu osposobljavanju i karijeri. Na Akademijama za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+, koje se podupiru iz programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027., ispituju se i nove mjere kojima se podupire mobilnost nastavnog osoblja i omogućuje uzajamno učenje među učiteljima i nastavnicima te njihovim edukatorima putem transnacionalnih mreža, zajednica prakse i zajedničkih programa ustanova za obrazovanje učitelja i nastavnika.

³³ [SL C 417, 2.12.2020., str. 1.](#)

³⁴ Deklaracija iz Osnabrücka o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kao pokretaču oporavka i pravedne tranzicije na digitalna i zelena gospodarstva potvrđene 30. studenog 2020. Poveznica: <https://www.cedefop.europa.eu/hr/content/osnabruck-declaration-2020-vocational-education-and-training-enabler-recovery-and-just-transitions>

³⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskoj strategiji za sveučilišta, [COM\(2022\) 16 final](#).

³⁶ Zajednička mreža Europske mreže informacijskih centara u europskoj regiji i Nacionalnih informacijskih centara za akademsko priznavanje u Europskoj uniji (ENIC-NARIC).

³⁷ [SL C 167, 21.4.2022., str. 2.](#)

Preporukom Vijeća od 5. travnja 2022. o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji³⁸ nastoji se dodatno olakšati transnacionalno volontiranje mladih u Uniji. U njoj se ističe važnost uključivosti, kvalitete, priznavanja i održivosti transnacionalnog volontiranja mladih.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Mobilnost u svrhu učenja koja se podupire na razini EU-a povezana je s drugim relevantnim područjima politike, kao što su obrazovanje i osposobljavanje, zapošljavanje, građanstvo i demokratsko sudjelovanje, socijalna uključivost, nediskriminacija, zakonite migracije i integracija, učenje jezika, kreativnost i kultura, klimatska politika i digitalizacija.

Osim što doprinosi uspostavi europskog prostora obrazovanja, Prijedlog podupire provedbu Programa vještina za Europu, kojim se nastoji riješiti problem neusklađenosti postojećih i traženih vještina i promicati usavršavanje i prekvalifikacija, i provedbu Strategije EU-a o pravima djeteta, kojom se priznaje pravo djece na najbolji mogući početak života i razvoj njihova punog potencijala te poziva na poduzimanje više mjera za osiguravanje uključivog i kvalitetnog obrazovanja bez segregacije³⁹. Prijedlog podupire i Akcijski plan za digitalno obrazovanje, kojim se nastoji iskoristiti potencijal digitalnih tehnologija za učenje i poučavanje. Prema prvom načelu europskog stupa socijalnih prava⁴⁰ svaka osoba ima pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održala i stekla vještine s kojima može u potpunosti sudjelovati u društvu i uspješno ući na tržište rada u cijeloj Europskoj uniji. Prijedlog je usklađen i s politikama i inicijativama EU-a za promicanje mobilnosti, kao što je Program vještina za Europu, i onima koje promiču višejezičnost i međukulturni dijalog, uključujući strategiju EU-a za višejezičnost. Promicanjem mobilnosti u svrhu učenja pojedince se potiče da razvijaju svoje jezične vještine, kulturnu svijest i interkulturalne kompetencije.

Mobilnost u svrhu učenja podupire se u okviru mnogih programa i instrumenata EU-a, a posebno u sljedećima:

- U okviru programa Erasmus+ nudi se transnacionalna i međunarodna mobilnost u svrhu učenja učenicima svih dobi, osoblju u području obrazovanja i osposobljavanja, osobama koje rade s mladima i razne aktivnosti sudjelovanja mladih.
- Europske snage solidarnosti mladima pružaju mogućnosti za sudjelovanje u volonterskim aktivnostima i aktivnostima solidarnosti u cijelom EU-u i šire te u aktivnostima povezanim s humanitarnom pomoći na globalnoj razini.
- U okviru Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) podupiru se države članice i regije u njihovim nastojanjima da osiguraju jednak pristup uključivom obrazovanju bez segregacije, osposobljavanju i mogućnostima za razvoj vještina od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do tercijarnog obrazovanja. Uz promicanje općeg i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kao i obrazovanja i učenja odraslih, sredstva iz tih fondova ujedno pospješuju pristupačnost za osobe s invaliditetom i njihovo uključivanje pa tako omogućuju mobilnost u svrhu učenja za sve. Inicijativa ALMA (*Aim, Learn, Master, Achieve*) financira se iz Europskog socijalnog fonda plus, a cilj joj je pomoći

³⁸ [SL C 157, 11.4.2022., str. 1.](#)

³⁹ COM(2021) 142 final. U Strategiji EU-a o pravima djeteta ističe se da je više od 22 % djece u EU-u izloženo riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te da približno 10 % mladih u EU-u rano napušta obrazovanje.

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR-EN/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A32017C1213%2801%29>.

mladima u nepovoljnom položaju koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET) da se integriraju u društvo tako da im se olakša nastavak obrazovanja, osposobljavanja ili zapošljavanje. U okviru inicijative sudionicima se nudi radno iskustvo u trajanju od dva do šest mjeseci u drugoj državi članici kao dio sveobuhvatnog projektnog ciklusa koji uključuje osposobljavanje, mentorstvo i savjetovanje.

- Program Interreg uklanja granične prepreke, među ostalim za mobilnost u svrhu učenja, te nacionalnim i regionalnim tijelima i ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje nudi priliku za suradnju u razvoju vještina, prvenstveno mladih.
- U okviru Instrumenta za tehničku potporu državama članicama se nudi, na zahtjev, stručno znanje prilagođeno njihovim potrebama za reformu i poboljšanje mobilnosti u svrhu učenja, posebno vodećim inicijativama usmjerenima na privlačenje talenata, obrazovanje mladih i vještine. Osim toga, u okviru istaknute inicijative „Suradnja i razmjena u javnoj upravi” (PACE) promiče se suradnja i prekogranična razmjena državnih službenika među državama članicama kako bi se ojačale njihove vještine i administrativni kapaciteti, među ostalim u području obrazovanja.
- U okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa mobilnost u svrhu učenja između EU-a i partnerskih zemalja prepoznata je kao jedan od glavnih načina za iskorjenjivanje siromaštva, borbu protiv nejednakosti i diskriminacije te promicanje ljudskog razvoja.
- U okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) se, kako je predviđeno u uredbi o njegovoj uspostavi, osiguravaju mogućnosti za doprinos socioekonomskom razvoju zemalja u procesu pristupanja EU-u, pri čemu se posebna pozornost posvećuje mladima.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Predložena Preporuka Vijeća temelji se na člancima 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

U članku 165. stavku 1. UFEU-a propisuje se da EU „doprinosi razvoju kvalitetnog obrazovanja poticanjem suradnje među državama članicama te, ako je to potrebno, podupiranjem i dopunjavanjem njihovih aktivnosti, pri čemu u potpunosti poštuje odgovornost država članica za nastavni sadržaj i ustroj obrazovnih sustava”.

Cilj je djelovanja Unije na temelju članka 165. stavka 2. druge, treće, pete i šeste alineje UFEU-a:

- poticanje mobilnosti studenata i nastavnika, među ostalim, poticanjem akademskog priznavanja istovrijednosti diploma i trajanja studija,
- promicanje suradnje između obrazovnih ustanova,
- poticanje razvoja razmjene mladih i razmjene društveno-pedagoških radnika te poticanje sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe,
- poticanje razvoja obrazovanja na daljinu.

Člankom 165. stavkom 4. drugom alinejom UFEU-a Vijeću se daje mandat da, na prijedlog Komisije, donosi preporuke radi doprinosa ostvarivanju ciljeva iz tog članka.

U skladu s člankom 166. stavkom 1. UFEU-a EU provodi politiku strukovnog osposobljavanja koja podupire i dopunjuje djelovanje država članica, pri čemu u cijelosti poštuje odgovornost država članica za sadržaj i ustroj strukovnog osposobljavanja.

Cilj je djelovanja Unije u skladu s člankom 166. stavkom 2. trećom alinejom UFEU-a:

- „olakšati pristup strukovnom osposobljavanju i poticati mobilnost nastavnika i polaznika, a osobito mladih ljudi”.

Posljednjim dijelom članka 166. stavka 4. UFEU-a Vijeću se daje mandat da, na prijedlog Komisije, donosi preporuke radi doprinosa ostvarivanju ciljeva iz tih članaka.

U okviru inicijative ne predlaže se proširenje regulatorne ovlasti EU-a niti se predlažu dodatne obveze za države članice. Države članice će, u skladu s nacionalnim okolnostima, odlučiti kako će provesti ovu Preporuku Vijeća.

• **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ovaj je Prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).

U skladu s člankom 165. stavkom 1. odnosno člankom 166. stavkom 1. UFEU-a države članice odgovorne su za nastavni sadržaj i organizaciju svojih sustava obrazovanja i strukovnog osposobljavanja. No pokazalo se i da se države članice suočavaju s nizom zajedničkih problema povezanih s odgojno-obrazovnim ishodima i dobrobiti u školi.

Ovom Preporukom Vijeća u potpunosti će se poštovati odgovornost država članica za nastavni sadržaj i organizaciju njihovih sustava obrazovanja i strukovnog osposobljavanja, kao i njihova kulturna i jezična raznolikost. Ujedno će se u njoj odražavati uloga EU-a u podupiranju i dopunjavanju aktivnosti te dobrovoljni karakter europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja. U kontekstu europskog prostora obrazovanja inicijativa će podupirati rad država članica na pripremi i provedbi politika i mehanizama u skladu s njihovim nacionalnim sustavima i strukturama.

U skladu s člankom 165. stavkom 4. i člankom 166. stavkom 4., koji isključuju usklađivanje zakona i drugih propisa država članica u području obrazovanja i strukovnog osposobljavanja u okviru inicijative, ne predlaže se proširenje regulatorne ovlasti EU-a niti se predlažu dodatne obveze za države članice. Njezina europska dodana vrijednost uglavnom se temelji na sposobnosti EU-a da potakne politički angažman na nacionalnoj razini i podupire sustave obrazovanja i osposobljavanja političkim smjericama, zajedničkim alatima i instrumentima (program Erasmus+, Mehanizam za oporavak i otpornost, Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, program Digitalna Europa, program Obzor Europa, instrument za tehničku potporu, Fond za azil, migracije i integraciju itd.) uz potpuno poštovanje supsidijarnosti.

• **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. UFEU-a.

Ni sadržaj ni oblik ovog Prijedloga preporuke Vijeća ne izlaze iz okvira onoga što je potrebno za ostvarenje njegovih ciljeva. Države članice obveze preuzimaju dobrovoljno i svaka od njih samostalno odlučuje o pristupu.

• **Odabir instrumenta**

Kako bi se lakše postigli ciljevi iz članaka 165. i 166. UFEU-a, tim se Ugovorom Vijeću daje mandat za donošenje preporuka na temelju prijedloga Komisije.

Preporuka Vijeća primjeren je instrument u području obrazovanja i osposobljavanja, u kojem EU ima pomoćnu nadležnost, te je instrument koji se često koristi za mjere EU-a u tom području. Kao pravni instrument znači obvezivanje država članica na navedene mjere i pruža čvrst politički temelj za suradnju u tom području, uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica u području obrazovanja i osposobljavanja.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

Pregled mobilnosti uveden je na Preporuku Vijeća „Mladi u pokretu” iz 2011. i donosi okvir za praćenje napretka europskih zemalja u podupiranju mobilnosti u svrhu učenja. Sadržava pokazatelje stanja u području visokog obrazovanja i početnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Prijedlog se temelji na kvalitativnim podacima o mobilnosti u svrhu učenja iz Pregleda stanja mobilnosti.

• Savjetovanja s dionicima i prikupljanje stručnog znanja

Prijedlog se temelji na doprinosima prikupljenima tijekom opsežnog postupka savjetovanja. Taj je postupak uključivao:

- otvoreno javno savjetovanje o novoj inicijativi koje je trajalo 12 tjedana, od 8. veljače do 3. svibnja 2023.,
- Europski panel građana i građanki o mobilnosti u svrhu učenja u kojem je sudjelovalo 150 nasumično odabranih građana iz svih 27 država članica i koji se održavao tijekom tri vikenda u ožujku i travnju 2023.; ovom je Prijedlogu priloženo izvješće građana i građanki koje sadržava preporuke, rasprave i razmatranja panela građana o mobilnosti u svrhu učenja,
- niz fokusnih skupina u kojima su sudjelovali učenici, osoblje, relevantni dionici i stručnjaci u tom području,
- niz ciljanih savjetovanja s dionicima, među ostalim tijekom velikih događanja i
- razne sastanke upravljačkih skupina, sastanke stručnih skupina i savjetovanja sa socijalnim partnerima.

Prijedlog se temelji i na studiji koju je 2023. proveo institut PPMI Group pod nazivom *Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward*⁴¹, koja uključuje pregled najvažnijih događaja od donošenja preporuke Vijeća iz 2011. i trendova u mobilnosti u svrhu učenja.

• Procjena učinka

Budući da su predložene aktivnosti zamišljene kao dopuna inicijativama država članica te s obzirom na njihov dobrovoljni karakter i opseg očekivanih učinaka, procjena učinka nije provedena. Priprema Prijedloga temeljila se na prethodnim studijama⁴², savjetovanju s državama članicama, ciljanim savjetovanjima i javnom savjetovanju.

• Primjerenost i pojednostavnjenje propisa

Nije primjenjivo.

⁴¹ Platforma EU-a za publikacije, poveznica: <https://op.europa.eu>

⁴² Popis svih izvora dostupan je u radnom dokumentu službi Komisije.

- **Temeljna prava**

Ovaj Prijedlog preporuke Vijeća u skladu je s temeljnim pravima i načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, u kojoj se potvrđuje da je solidarnost jedna od univerzalnih vrijednosti na kojima se temelji EU. Točnije, u ovom se Prijedlogu u potpunosti uzimaju u obzir:

- članak 8. (pravo na obradu i zaštitu osobnih podataka),
- članak 13. (akademska sloboda),
- članak 14. (pravo na obrazovanje),
- članak 21. (pravo na nediskriminaciju),
- članak 24. (prava djeteta),
- članak 26. (integracija osoba s invaliditetom).

Mjere će se provoditi u skladu s pravom EU-a o zaštiti osobnih podataka, posebno Uredbom (EU) 2016/679⁴³ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za ovu inicijativu nisu potrebna dodatna sredstva iz proračuna EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Kako bi poduprla provedbu, Komisija će preispitati nacionalne akcijske planove koje države članice trebaju izraditi za razdoblje 2025. – 2030. te će 2026. sastaviti sažeto izvješće.

Komisija namjerava izvijestiti o primjeni preporuke u kontekstu strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Prijedlog politike daje sveobuhvatan okvir za jačanje uvjeta koji omogućuju mobilnost u svrhu učenja, savladavanje izazova i pružanje poticaja. Njegov je cilj da mobilnost u svrhu učenja postane sastavni dio svih oblika obrazovanja i osposobljavanja, da se intenzivira učenje jezika i ostvari napredak prema automatskom priznavanju ishoda razdoblja učenja u inozemstvu unutar EU-a. Cilj mu je i povećati uključivost i pristupačnost mobilnosti u svrhu učenja tako što se države članice poziva da poduzmu daljnje mjere i ponude smjernice, odgovarajuća financijska sredstva i druge oblike potpore osobama s manje mogućnosti. Prijedlogom se ujedno nastoji povećati okolišna održivost mobilnosti u svrhu učenja, u tu svrhu iskoristiti digitalne tehnologije i promicati vrijednosti EU-a. Nastoji se i pospješiti suradnja s ključnim trećim zemljama, kako je predviđeno u inicijativi za partnerstva za

⁴³ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

talente, promicanjem EU-a kao privlačnog odredišta za talente iz trećih zemalja za učenje, osposobljavanje i studiranje te poboljšanjem pravednog i transparentnog priznavanja kvalifikacija iz trećih zemalja, kao i djelomičnog i prethodnog učenja.

U radnom dokumentu službi Komisije priloženom predloženoj preporuci opisani su rezultati recentnih istraživanja i različitih savjetovanja na kojima se preporuka temelji.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

„Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) U Rimskoj deklaraciji od 25. ožujka 2017. europski su se čelnici obvezali da će raditi na Uniji u kojoj mladi stječu najbolje obrazovanje i osposobljavanje, u kojoj mogu studirati i pronaći posao na cijelom kontinentu.
- (2) Mobilnost u svrhu učenja pokazala se vrlo korisnom za učenike⁴⁴ jer im omogućuje da steknu kompetencije potrebne za osobni, obrazovni i profesionalni razvoj. Prekogranično učenje povećava međukulturno razumijevanje i pomaže u izgradnji zajedničkog europskog identiteta. Organiziranje aktivnosti dolazne i odlazne mobilnosti u svrhu učenja ujedno je velik poticaj ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje i pružateljima usluga neformalnog i informalnog učenja da poboljšaju kvalitetu svoje obrazovne ponude.
- (3) Mobilnost u svrhu učenja važna je za rješavanje problema nedostatka vještina u EU-u, posebno onih potrebnih za postizanje zelene i digitalne tranzicije te za prelazak učenika na tržište rada. Učenje temeljeno na radu, uključujući razdoblja provedena u inozemstvu, pridonosi stjecanju vještina i zapošljivosti. Mobilnost u svrhu učenja može olakšati i uključivanje državljana trećih zemalja na tržište rada EU-a.
- (4) Pružanje mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve presudno je za uspostavu europskog prostora obrazovanja. U Komunikaciji Komisije od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.⁴⁵ najavljeno je ažuriranje okvira za mobilnost u svrhu učenja iz Preporuke Vijeća iz 2011. „Mladi u pokretu” – promicanje mobilnosti mladih u svrhu učenja⁴⁶ i razvoj okvira politike za mobilnost učitelja i nastavnika u svrhu učenja kako bi se većem broju učenika i nastavnog osoblja omogućilo da sudjeluju u mobilnosti. Ovom se Preporukom ažurira Preporuka Vijeća iz 2011. kako bi se potkrijepile njezine odredbe, proširile mogućnosti za mobilnost u

⁴⁴ U skladu s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.) kompetencije se definiraju kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

⁴⁵ [COM\(2020\) 625 final](#)

⁴⁶ SL C 199, 7.7.2011., str. 1.

svrhu učenja, od mladih, učenika svih dobi do osoblja, te kako bi se razmotrili novi modeli učenja, uključujući kombinirano učenje.

- (5) Jedan od strateških prioriteta u Rezoluciji Vijeća od 18. veljače 2021. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)⁴⁷ ostvarivanje je cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve. U rezoluciji Vijeća od 16. svibnja 2023. naslovljenoj „Europski prostor obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga”⁴⁸ naglašava se da je utvrđivanje i uklanjanje preostalih prepreka mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, pri čemu se potiče njezina uključivost, održivost i uravnoteženost, ključno za uspostavu europskog prostora obrazovanja.
- (6) Podaci koje je prikupio Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) pokazuju da zemlje trebaju poduzeti dodatne mjere kako bi poboljšale svoje prosječne rezultate u pružanju sveobuhvatne potpore mobilnosti učenika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, osobito naučnika. Analizom nacionalnih planova za provedbu⁴⁹ Preporuke Vijeća od 24. studenog 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost⁵⁰ utvrđeno je da je otprilike samo pola država članica dalo prioritet mjerama za poboljšanje mobilnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.
- (7) Analiza⁵¹ provedbe Preporuke Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja⁵² i dokazi koje je prikupio Cedefop⁵³ upućuju na to da je mobilnost naučnika još uvijek nedovoljno razvijena i da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi im se omogućilo da sudjeluju u razmjenama u okviru mobilnosti.
- (8) U Zaključcima Vijeća od 5. travnja 2022. o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika⁵⁴ poziva se na promicanje i širenje mobilnosti kako bi ona postala uobičajena praksa u njihovu osposobljavanju i karijeri.
- (9) Analiza provedbe strategije EU-a za mlade⁵⁵ pokazuje da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se svim mladima i osobama koje rade s mladima omogućio učinkovit pristup mogućnostima za mobilnost. To uključuje volontiranje u sektoru civilnog društva i daljnji rad na uspostavi učinkovitih sustava za vrednovanje kompetencija stečenih neformalnom i informalnom mobilnošću u svrhu učenja, u sinergiji s Preporukom Vijeća od 5. travnja 2022. o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji⁵⁶.

⁴⁷ SL C 66, 26.2.2021., str. 1.

⁴⁸ SL C 185, 26.5.2023., str. 5.

⁴⁹ Sažeto izvješće – *Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET*, Cedefop. Poveznica: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/9180>

⁵⁰ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.

⁵¹ Poveznica:
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=hr&newsId=10070>.

⁵² SL C 153, 2.5.2018., str. 1.

⁵³ *Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations*. Poveznica: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf

⁵⁴ SL C 167, 21.4.2022., str. 2.

⁵⁵ Radni dokument službi Komisije priložen Izvješću Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o provedbi strategije EU-a za mlade (2019. – 2021.).

⁵⁶ SL C 157, 11.4.2022., str. 1.

- (10) Nedovoljno poznavanje stranih jezika i dalje je jedna od glavnih prepreka za sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja, studiranje i rad u inozemstvu te potpuno otkrivanje kulturne raznolikosti Europe. Međutim, neki tečajevi koji se nude na stranom jeziku mogu potaknuti učenike iz druge zemlje da sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja.
- (11) U izvješću o provedbi Preporuke Vijeća o automatskom priznavanju kvalifikacija i razdoblja učenja u inozemstvu⁵⁷, kao i u s tim povezanim zaključcima Vijeća⁵⁸, ističe se da je potrebno poduzeti mnogo više da bi automatsko priznavanje postalo stvarnost u EU-u. U području visokog obrazovanja došlo je do znatnog poboljšanja u razumijevanju koncepta automatskog priznavanja među nacionalnim tijelima. Međutim, preostale nedosljednosti i nedovoljna transparentnost još uvijek uvelike odvrćaju učenike i studente od sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti.
- (12) Promicanjem mobilnosti u svrhu učenja u treće zemlje ili iz njih europski obrazovni sustavi mogu postati privlačniji ostatku svijeta i privući talente u svoje obrazovne ustanove. Međunarodna suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući mobilnost u svrhu učenja, bitna je za ostvarivanje geopolitičkih prioriteta EU-a, osobito ciljeva strategije Global Gateway i ciljeva održivog razvoja do 2030.
- (13) Prednosti promicanja pristupa mobilnosti u svrhu učenja za osobe s manje mogućnosti posebno su važne, a taj je cilj uključivosti jedan od temeljnih elemenata programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. Izrazito je važno proširiti taj cilj na druge programe mobilnosti u svrhu učenja širom EU-a.
- (14) U okviru inicijative Europska sveučilišta postavljen je cilj od 50 % mobilnosti među ustanovama sudionicama, dok je za mogući razvoj združene europske diplome potrebno uključiti mobilnost u kurikulum. Povećanim proračunom za program Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. podupire se cilj EU-a da više studenata barem jednom tijekom svojeg obrazovanja sudjeluje u mobilnosti u svrhu učenja. Stoga je važno povećati cilj mobilnosti u svrhu učenja od 20 %, koji je prvi put utvrđen u kontekstu bolonjskog procesa 2009. Alati koji su otad razvijeni, zajedno s mjerama predloženima u ovoj Preporuci, stvaraju potrebne okvirne uvjete za sudjelovanje najmanje 25 % osoba sa završenim visokim obrazovanjem u mobilnosti u svrhu učenja.
- (15) U zadnjih deset godina modeli učenja znatno su se promijenili, među ostalim zbog pandemije bolesti COVID-19, koja je potaknula virtualno i kombinirano učenje. Širenje mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za učenike, nastavno i nenastavno osoblje u svim sektorima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta u formalnom, neformalnom i informalnom okruženju također je potaknulo razvoj fleksibilnih oblika mobilnosti u svrhu učenja.
- (16) Trebalo bi dodatno podupirati uravnoteženu mobilnost istraživača, posebno istraživača na početku karijere kako bi se povećao njihov osobni i profesionalni razvoj, što će pridonijeti poboljšanju konkurentnosti sustava istraživanja i inovacija u Europi.
- (17) Ovom se Preporukom nastoji pridonijeti uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. Vizija kvalitete obrazovanja uključuje promicanje dvostruke slobode: za učenike i nastavno osoblje da budu mobilni, posebno za osobe u nepovoljnom socijalnom položaju i osobe s invaliditetom, te za ustanove da se slobodno međusobno povezuju u

⁵⁷ [COM/2023/91 final](#)
⁵⁸ [SL C 185, 26.5.2023., str. 44.](#)

Europi i šire. Uključivi i pravedni sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebali bi podupirati socijalnu koheziju i postaviti temelje za aktivno građanstvo i poboljšati zapošljivost. U Preporuci se države članice potiče na to da uspostave uvjete koji omogućuju mobilnost u svrhu učenja te da uklone prepreke i osiguraju poticaje prilagođene posebnim potrebama učenika, nastavnog i nenastavnog osoblja u različitim sektorima.

- (18) Ovom se Preporukom nastoji omogućiti i bolja suradnja s ključnim trećim zemljama, kako je predviđeno u inicijativi za partnerstva za talente, tako da se EU promovira kao privlačno odredište za talentirane osobe iz trećih zemalja za učenje, osposobljavanje i studiranje.
- (19) Cilj je ove Preporuke podsjetiti na postojeće sinergije i komplementarnosti među programima EU-a kojima se potiče mobilnost u svrhu učenja, kao što su Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, i drugih instrumenta financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, kao što su fondovi kohezijske politike, posebno Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond plus i njegova inicijativa *Aim, Learn, Master, Achieve* (ALMA).
- (20) Ovom se Preporukom nastoji potaknuti i mobilnost u svrhu učenja za nastavno osoblje i naučnike posebnim okvirima politike u priložima. U školama je problem manjak nastavnog osoblja, a mobilnost u svrhu učenja trebala bi povećati privlačnost te struke. Učitelji i nastavnici koji su sudjelovali u mobilnosti mogu postati uzor učenicima i pridonijeti promicanju transnacionalne i međunarodne suradnje. U Zaključcima Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja ističe se pozitivan učinak mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu na njihov profesionalni razvoj, kao i na obrazovne sustave, a navode se i prepreke mobilnosti. Naučnici također nailaze na niz specifičnih prepreka povezanih s posebnostima učenja temeljenog na radu. Njihova bi mobilnost trebala pomoći u rješavanju problema nedostatka vještina, poduprijeti zelenu i digitalnu tranziciju te povećati zapošljivost, posebno mladih,

UTVRĐUJE DA:

- (21) Za potrebe ove Preporuke koristi se ista definicija „mobilnosti u svrhu učenja” kao u Uredbi (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Erasmus+. Taj pojam znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja. Ova Preporuka obuhvaća i mobilnost u svrhu učenja unutar EU-a i međunarodnu mobilnost u svrhu učenja, u EU i iz EU-a.
- (22) Mobilnost u svrhu učenja u okviru ove Preporuke obuhvaća učenike i osoblje u svim sektorima cjeloživotnog učenja, uključujući školu, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, obrazovanje odraslih te mobilnost mladih, osoba koje rade s mladima i osoblja u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te sporta. Obuhvaća sve vrste mobilnosti u svrhu učenja, uključujući kratkoročnu mobilnost, grupnu mobilnost, kombiniranu mobilnost, mobilnost u svrhu stjecanja bodova i mobilnost u svrhu stjecanja kvalifikacije u visokom obrazovanju.
- (23) Kad je riječ o cilju mobilnosti u svrhu učenja u visokom obrazovanju, obuhvaćene aktivnosti mobilnosti uključuju odlaznu mobilnost u trajanju od najmanje dva mjeseca, uključujući pripravništvo i mobilnost u svrhu obrazovanja, te kraću mobilnost za koju se dobiva najmanje tri boda u okviru Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS). Aktivnosti mogu biti potpuno fizičke ili kombinirane, odnosno

sastojati se od virtualne i fizičke komponente. Cilj se izračunava na razini osobe s diplomom koja tijekom studija barem jednom sudjeluje u mobilnosti u svrhu učenja.

- (24) U odgovoru na zahtjeve⁵⁹ da se za mobilnost u svrhu učenja učenika SOO-a u inozemstvu postavi ambiciozniji cilj od trenutačnih 8 %, u ovoj se Preporuci predlaže povećanje cilja sudjelovanja učenika u SOO-u, uključujući naučnike, na 15 % do 2030. Cilj za SOO temelji se na pokazatelju utvrđenom u Zaključcima Vijeća o referentnoj vrijednosti za mobilnost u svrhu učenja⁶⁰ (2011/C372/08) i Preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost. Mjeri se kao udio učenika i naučnika upisanih u strukovne programe višeg sekundarnog i postsekundarnog obrazovanja koji su tijekom studija sudjelovali u razdoblju mobilnosti u inozemstvu. Uključuje sudionike fleksibilnih mogućnosti za mobilnost, na primjer u okviru programa Erasmus+ (npr. kratkoročna mobilnost, grupna mobilnost, kombinirana mobilnost, mobilnost povezana sa sudjelovanjem u natjecanjima u vještinama).
- (25) U skladu s Uredbom (EU) br. 2021/817 „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, zbog svojega migrantskog podrijetla, ili zbog razloga kao što su invaliditet ili poteškoće u učenju ili zbog bilo kakvih drugih razloga, uključujući i one koji mogu dovesti do diskriminacije u smislu članka 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, nailaze na prepreke koje im onemogućuju djelotvoran pristup mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja.
- (26) Za potrebe ove Preporuke i u skladu sa smjernicama za provedbu strategije za uključivost i raznolikost programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti⁶¹ prepreke mobilnosti u svrhu učenja uključuju invaliditet, zdravstvene probleme, prepreke povezane sa sustavima obrazovanja i osposobljavanja, kulturne razlike, socijalne i ekonomske prepreke, prepreke povezane s diskriminacijom i geografske prepreke.

POTVRĐUJE NAMJERU KOMISIJE DA KORISTI POSTOJEĆE INICIJATIVE ZA POTPORU PROVEDBI OVE PREPORUKE I DA OJAČA BAZU DOKAZA O MOBILNOSTI U SVRHU UČENJA NA SLJEDEĆE NAČINE:

- (27) Izradom smjernica za pripremu akcijskih planova iz točke 12. ove Preporuke te izradom sažetog izvješća o tim planovima kako bi se poduprle mogućnosti uzajamnog učenja i razmjene dobre prakse.
- (28) Daljnjim podupiranjem provedbe ove Preporuke oslanjanjem na suradnju i zajedničko stvaranje stručnih skupina u okviru upravljanja europskim prostorom obrazovanja.
- (29) Poticanjem i podupiranjem sudjelovanja mladih u osmišljavanju i provedbi strategija i programa mobilnosti u svrhu učenja na nacionalnoj, lokalnoj i europskoj razini.
- (30) Daljnjim razvojem, promicanjem i pružanjem potpore u okviru programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti za korištenje alata EU-a koji olakšavaju provedbu razdoblja učenja u inozemstvu, kao što su inicijativa za europsku studentsku iskaznicu,

⁵⁹ Uključujući Rezoluciju Europskog parlamenta o Preporuci Vijeća za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost.

⁶⁰ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.ENG&toc=OJ.C:2011:372:TOC

⁶¹ Smjernice za provedbu strategije za uključivost i raznolikost programa Erasmus + i Europskih snaga solidarnosti, poveznica: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

mrežna jezična potpora, Europska platforma za školsko obrazovanje, Europski portal za mlade, opće mrežno osposobljavanje, Youthpass i Europass.

- (31) Daljnjim razvojem, promicanjem i pružanjem potpore u okviru programa Erasmus+ za korištenje alata EU-a koji podupiru transparentnost i vrednovanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu i kvalifikacija, posebno Youthpassa i platforme Europass/Mobilnost Europass, među ostalim semantičkom interoperabilnošću putem europskog modela učenja i europskih digitalnih vjerodajnica za učenje.
- (32) Daljnjim razvojem i pružanjem potpore savezima europskih sveučilišta, među ostalim putem programa Erasmus+ i potpore politici, kako bi im se omogućilo da ostvare svoj puni potencijal i budu uzori za sektor visokog obrazovanja poticanjem neometane mobilnosti integrirane u europske međusveučilišne kampuse, promicanjem korištenja mikrokvifikacija i stvaranjem preduvjeta za moguću združenu europsku diplomu.
- (33) Pružanjem dodatne potpore iz programa Erasmus+ poticanjem suradnje i uzajamnog učenja među državama članicama kako bi se osiguralo automatsko priznavanje kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu koja se provode u sektorima obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama, među ostalim za virtualno i kombinirano učenje.
- (34) Daljnjim pružanjem potpore državama članicama u pogledu sveobuhvatnog pristupa poučavanju i učenju jezika, posebno aktivnostima uzajamnog učenja, promicanjem inicijativa i događanja kao što je Europski dan jezika i suradnjom s dionicima i međunarodnim organizacijama kao što su Vijeće Europe i OECD na razvoju inovativnih alata za učenje jezika.
- (35) Promicanjem sinergija i komplementarnosti među programima EU-a kojima se potiče mobilnost u svrhu učenja, kao što su Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, i drugih instrumenata financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, kao što su fondovi kohezijske politike, posebno programi Europskog socijalnog fonda plus i Europskog fonda za regionalni razvoj, kako bi se maksimalno povećao učinak mjera kojima se promiču mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, među ostalim podupiranjem provedbe instrumenata i strategija za povećanje sudjelovanja osoba s manje mogućnosti.
- (36) Pomaganjem državama članicama u reformi i poboljšanju sustava mobilnosti u svrhu učenja na nacionalnoj razini i razini više zemalja.
- (37) Mapiranjem područja primjene postojećih instrumenata financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj ili regionalnoj razini kako bi se javnost informirala o njihovim potencijalnim mjerama i dobroj praksi za potporu mobilnosti u svrhu učenja i potaknuo učinkovit sinergijski pristup među relevantnim dionicima.
- (38) Suradnjom s državama članicama i relevantnim dionicima na daljnjem poboljšanju kvalitete i dostupnosti podataka te razvojem metodologija na razini EU-a za prikupljanje i analizu podataka, uključujući ankete, kao što je europska anketa o praćenju osoba s diplomom, te na mobilnosti u svrhu učenja u svim sektorima u području obrazovanja i osposobljavanja i mladih, koji mogu uzeti u obzir i uključivost i teritorijalnu raznolikost, uz potpuno poštovanje zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka.
- (39) Preoblikovanjem Pregleda mobilnosti u bliskoj suradnji sa stručnjacima iz država članica kako bi se pratila provedba ove Preporuke i proširila na sve sektore u području obrazovanja i osposobljavanja te mladih.

DONIJELO JE OVU PREPORUKU I PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:

U skladu sa značajkama nacionalnog školskog odgoja i obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, sustava visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih te sektora mladih i sporta:

- (a) promiču neometano kretanje učenika, nastavnog i nenastavnog osoblja u europskom prostoru obrazovanja kako bi se podupro razvoj njihovih vještina na svim razinama, posebno onih kompetencija koje su ključne za zelenu i digitalnu tranziciju, uspostavilo povjerenje i razumijevanje između sustava obrazovanja i osposobljavanja, sektora mladih i sporta te promicalo aktivno građanstvo;
 - (b) rade na programima mobilnosti u svrhu učenja koji su uključivi, okolišno održivi, koriste digitalne tehnologije i promiču zajedničke vrijednosti EU-a;
 - (c) utvrde i rade na postizanju novih ciljeva na razini EU-a do 2030.:
 - u visokom obrazovanju udio osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja trebao bi iznositi najmanje 25 %,
 - u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju udio polaznika strukovnog obrazovanja koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi biti najmanje 15 %,
 - u svim sustavima obrazovanja i osposobljavanja te u sustavima mladih i sporta osobe s manje mogućnosti trebale bi činiti najmanje 20 % svih učenika koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu;
 - (d) uspostave strukturnu suradnju s dionicima u području mobilnosti u svrhu učenja radi provedbe ove Preporuke.
- (1) Osiguraju sustavne mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja tako da:
- (a) mobilnost u svrhu učenja u inozemstvu postane standard i sastavni dio odgoja i obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te naukovanja, visokog obrazovanja i sustava obrazovanja i osposobljavanja odraslih uključivanjem mogućnosti za razdoblja mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu u sve kurikulare obrazovanja i osposobljavanja putem fleksibilnih razdoblja mobilnosti, izbornih predmeta i drugih mogućnosti;
 - (b) podupiru pružatelje obrazovanja i osposobljavanja da razvijaju i provode sve više prekograničnih zajedničkih aktivnosti, uključujući zajedničke programe koji dovode do združenih akademskih naziva, tako da na najbolji način iskoriste europske inicijative, posebno saveze europskih sveučilišta, centre strukovne izvrsnosti, nacionalne timove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, saveze za inovacije i Akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+; koriste iskustva saveza europskih sveučilišta koji nastoje postići stopu mobilnosti od 50 % studenata, i to u fizičkoj, virtualnoj i kombiniranoj mobilnosti;
 - (c) promiču i uključuju dolaznu i odlaznu mobilnost u svrhu učenja u neformalno i informalno učenje, rad s mladima i volontiranje kao vrijedne i održive mogućnosti za mobilnost svih učenika i osoblja, među ostalim informiranjem, kontaktiranjem i drugim oblicima potpore pružateljima neformalnog i

informalnog učenja, lokalnim i regionalnim tijelima, centrima za mlade i organizacijama civilnog društva;

- (d) podupiru primjenu kriterija kvalitete za pripremu, provedbu i praćenje aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja, među ostalim nadogradnjom standarda kvalitete razvijenih u okviru programa Erasmus+, programa Europskih snaga solidarnosti i drugih programa mobilnosti u svrhu učenja te posvećivanjem pozornosti pristupačnosti i uključenosti takvih aktivnosti;
- (e) potiču suradnju među tijelima koja upravljaju i provode instrumente financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj ili regionalnoj razini kako bi aktivnosti kojima se podupire i promiče mobilnost u svrhu učenja bile koordinirane tako da se izbjegnu preklapanja i što bolje iskoriste resursi.

(2) Poboljšaju učenje jezika:

- (a) jačanjem učenja jezika u svim fazama obrazovanja i osposobljavanja te u sustavima mladih i sporta, među ostalim izvođenjem dijela kurikuluma na jezicima EU-a koji nisu nacionalni jezici kako bi se potkrijepile opcije i mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja;
- (b) olakšavanjem pristupa jezičnom obrazovanju i učenju jezika, među ostalim za odraslu populaciju, kako bi se poboljšale višejezične kompetencije i omogućilo građanima da u potpunosti iskoriste mobilnost u svrhu učenja, europski prostor obrazovanja i mogućnosti za zapošljavanje.

(3) Podupiru sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja:

- (a) stvaranjem kulture mobilnosti u svrhu cjeloživotnog učenja u svim fazama, od odgoja i obrazovanja do obrazovanja odraslih i u svim okruženjima za učenje, među ostalim razvojem različitih oblika i aktivnosti mobilnosti, podupiranjem organizacija pošiljateljica i primateljica u provedbi njihove strategije internacionalizacije, povećanjem privlačnosti obrazovnih ustanova koje primaju učenike koji sudjeluju u mobilnosti i poticanjem mreža za susrete bivših sudionika da razviju i promiču iskustvo učenja na lokalnoj razini;
- (b) poticanjem suradnje između regionalnih i lokalnih vlasti, pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija i privatnih tijela radi promicanja i podupiranja izlazne mobilnosti u svrhu učenja, među ostalim za osobe s manje mogućnosti, te stvaranjem gostoljubivog okruženja za sudionike u dolaznoj mobilnosti u svrhu učenja iz inozemstva;
- (c) poticanjem tijela i organizacija pošiljateljica i primateljica koje upravljaju programima mobilnosti da smanje administrativno opterećenje za organizacije i sudionike te pružaju jasne smjernice tijekom cijelog postupka prijave;
- (d) podupiranjem fleksibilnih oblika mobilnosti u svrhu učenja koji mogu proširiti skupinu sudionika i poslužiti kao polazište za dulja razdoblja mobilnosti, uključujući grupnu mobilnost, kratkoročnu mobilnost i kombinirane intenzivne programe i sva druga iskustva učenja koja mogu dovesti do mikrokvalifikacija, u skladu s europskim pristupom mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost;
- (e) vrednovanjem rada osoblja koje priprema i provodi projekte i aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja tako što ga čini sastavnim i službeno priznatim

dijelom zvanja osoblja u području obrazovanja i osposobljavanja te osoba koje rade s mladima, posebno u pogledu fonda radnih sati i formalnih zahtjeva za napredovanje u karijeri, te prepoznavanjem uloge mobilnosti osoblja u pripremi, poticanju i podupiranju mobilnosti učenika.

- (4) Osiguraju informacije o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja:
- (a) uspostavom promotora mobilnosti u svrhu učenja, odnosno koordinatora, kontaktnih točaka, ambasadora ili posebnih informacijskih centara za mobilnost u svrhu učenja na regionalnoj ili lokalnoj razini kako bi podijelili svoje stručno znanje s regionalnim i lokalnim pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, organizacijama civilnog društva i privatnim tijelima, poduprli sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja i potaknuli te koordinate da se umreže na nacionalnoj razini i razini EU-a;
 - (b) pružanjem ciljanih informacija učenicima o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja tijekom cijelog ciklusa cjeloživotnog učenja, među ostalim u školama i centrima za mlade te putem pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i obrazovanja odraslih, pružatelja usluga rada s mladima i volonterskih usluga, visokih učilišta i poslodavaca posredstvom promotora mobilnosti u svrhu učenja i integriranjem informacija o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja u studijsko i profesionalno usmjeravanje;
 - (c) promicanjem prednosti razdoblja mobilnosti u inozemstvu i pružanjem savjeta i mentorstva, posebno učenicima s manje mogućnosti, među ostalim optimalnim korištenjem aplikacije Erasmus+;
 - (d) poticanjem organizacija primateljica da osiguraju neometan prihvrat učenika koji dolaze, među ostalim stavljanjem na raspolaganje informacija i relevantnih materijala;
 - (e) uspostavljanjem veze između mobilnosti u svrhu učenja i mobilnosti radne snage povezivanjem promotora mobilnosti u svrhu učenja sa savjetnicima za mobilnost Europske mreže za suradnju službi za zapošljavanje (EURES);
 - (f) pružanjem informacija o životnim i radnim uvjetima u zemljama domaćinima korištenjem informacija dostupnih na portalu EURES o životnim i radnim uvjetima u svim državama članicama i zemljama EFTA-e te posebnom odjeljku Kutka za učenje EU-a, među ostalim povezivanjem tih informacija s nacionalnim portalima za mobilnost u svrhu učenja.
- (5) Podupiru transparentnosti priznavanje ishoda učenja:
- (a) poticanjem automatskog priznavanja ishoda razdoblja učenja u inozemstvu na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim za virtualno i kombinirano učenje, pružanjem smjernica i osposobljavanja pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te osiguravanjem dosljednosti u donošenju odluka o priznavanju;
 - (b) osiguravanjem potpunog automatskog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu u visokom obrazovanju potpunim iskorištavanjem dostupnih sustava i alata, što obuhvaća i potpunu provedbu ECTS-a u skladu s Vodičem za korisnike ECTS-a iz 2015. uz pomoć vanjskog sustava osiguravanja kvalitete, pri čemu se posebna pozornost posvećuje ishodima učenja;

- (c) poticanjem ustanova za obrazovanje i osposobljavanje da vode evidenciju odluka o priznavanju ishoda učenja kako bi se osigurala dosljednost i transparentnost donošenja odluka tijekom vremena i između različitih organizacijskih struktura ustanova te razumijevanje koncepta i definicije automatskog priznavanja;
 - (d) podupiranjem potpunog priznavanja kompetencija stečenih mobilnošću u svrhu učenja u okviru neformalnog i informalnog učenja, rada s mladima i volontiranja promicanjem suradnje na razvoju sustava priznavanja među relevantnim tijelima u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, pružateljima neformalnog i informalnog obrazovanja i osposobljavanja i organizacijama civilnog društva kako bi se ishodi neformalnog i informalnog učenja mogli lakše iskoristiti u formalnom obrazovanju i na tržištu rada;
 - (e) pomaganjem pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te organizatorima aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja mladih, rada s mladima i volontiranja da sustavno koriste okvire i instrumente EU-a, uključujući Europass, višejezičnu klasifikaciju europskih vještina, kompetencija i zanimanja, europske digitalne vjerodajnice za učenje, Europski kvalifikacijski okvir, Europass mobilnost i Youthpass i/ili nacionalne okvire za potporu utvrđivanju, dokumentiranju, vrednovanju i, prema potrebi, certificiranju kompetencija razvijenih u okviru mobilnosti u svrhu učenja;
 - (f) poduzimanjem koraka prema ratifikaciji UNESCO-ove Globalne konvencije o priznavanju kvalifikacija u području visokog obrazovanja kako bi se poboljšalo pravedno i transparentno priznavanje kvalifikacija iz trećih zemalja te djelomičnog i prethodnog učenja; objavljivanjem informacija o postupcima priznavanja kvalifikacija iz trećih zemalja i usporedivosti s nacionalnim kvalifikacijama;
 - (g) primjenom političke suradnje, posebno dijaloga o globalnoj politici u okviru bolonjskog procesa i suradnje tijela za priznavanje i agencija za osiguravanje kvalitete, kako bi se razvili kapaciteti visokih učilišta trećih zemalja i uskladili postupci osiguravanja kvalitete da bi studenti iz trećih zemalja tijekom mobilnosti ostvarili što bolje ishode učenja i da bi im se u matičnoj zemlji potpuno priznalo razdoblje mobilnosti.
- (6) Podupiru prelazak na tržište rada i radnu mobilnost:
- (a) olakšavanjem prelaska s mobilnosti u svrhu učenja na radnu mobilnost pomaganjem učenicima, nastavnom osoblju, drugim odgojno-obrazovnim djelatnicima i osobama koje rade s mladima koje sudjeluju u mobilnosti da se prijave za potporu za tražitelje zaposlenja koju dodjeljuju javne službe za zapošljavanje i EURES;
 - (b) pomaganjem učenicima i studentima, uključujući osobe koje su nedavno stekle kvalifikaciju u okviru programa Erasmus+, da stažiraju u inozemstvu kako bi razvili svoje poduzetničke, inovativne, kreativne i interkulturalne vještine;
 - (c) poticanjem relevantnih organizacija da primaju pripravnike iz inozemstva, među ostalim putem ulaganja, aktivnosti informiranja i dostupnih informacija.
- (7) Povećaju uključivost i pristupačnost mobilnosti u svrhu učenja:
- (a) postavljanjem ciljeva za uključivost na nacionalnoj ili regionalnoj razini za mobilnost u svrhu učenja koji bi pridonijeli postizanju cilja za uključivost na

razini EU-a utvrđenog u točki (c) i razvoj posebnih mjera za potporu mobilnosti osoba s manje mogućnosti;

- (b) osiguravanjem pristupačnosti mobilnosti u svrhu učenja za osobe s invaliditetom uklanjanjem prepreka i uzimanjem u obzir njihovih potreba od samog početka osmišljavanja aktivnosti učenja;
 - (c) pružanjem odgovarajuće razine potpore koja je potrebna da bi mobilnost u svrhu učenja bila dostupna osobama s manje mogućnosti te podupiranjem organizacija koje primaju takve osobe, među ostalim osiguravanjem odgovarajućeg financiranja na nacionalnoj ili regionalnoj razini i poticanjem sinergija među različitim instrumentima financiranja na razini EU-a te međunarodnim, nacionalnim i regionalnim instrumentima financiranja;
 - (d) pružanjem točnih i pravodobnih informacija o dostupnim financijskim sredstvima za mobilnost u svrhu učenja, vremenskom rasporedu plaćanja i drugoj dostupnoj potpori učenicima;
 - (e) poticanjem potpune ili djelomične prijevremene isplate bespovratnih sredstava i omogućivanjem prenosivosti bespovratnih sredstava i zajmova; poticanjem država članica da u skladu s nacionalnim pravom ta bespovratna sredstava oslobode od poreza i socijalnih davanja te da na jednaki način postupaju s bespovratnim sredstvima koja dodjeljuju javni ili privatni pravni subjekti i obavješćuju sudionike u mobilnosti o postupovnim zahtjevima za oporezivanje dohotka;
 - (f) olakšavanjem mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu rješavanjem problema nedovoljnog broja studentskih i učeničkih domova za mobilne učenike zajedno s relevantnim nacionalnim i lokalnim tijelima;
 - (g) osiguravanjem, u skladu s EU-ovim i nacionalnim propisima, odgovarajuće zaštite sudionika u mobilnosti, uključujući naučnike, pripravnike, mlade istraživače i osobe koje rade s mladima, posebno maloljetnih, u smislu osiguranja, radnih standarda, zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva, poreza, socijalne sigurnosti, uključujući pristup zdravstvenoj skrbi i, prema potrebi, mogućnosti akumulacije mirovinskih prava.
- (8) Povećaju okolišnu održivost mobilnosti u svrhu učenja:
- (a) tako da, prema potrebi, putovanja održivijim prijevoznim sredstvima od i do odredišta mobilnosti u svrhu učenja i tijekom razdoblja mobilnosti učine sastavnim dijelom aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja te osiguraju odgovarajuća financijska sredstva i smjernice o održivom putovanju;
 - (b) pomaganjem pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te organizacijama civilnog društva koje organiziraju aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja da u svoje svakodnevne aktivnosti uključe održivu praksu, i to osposobljavanjem, smjernicama i razmjenom uspješnih primjera iz prakse;
 - (c) podupiranjem pružatelja obrazovanja i osposobljavanja u postavljanju ciljeva i mehanizama praćenja na organizacijskoj razini radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz putovanja u okviru mobilnosti u svrhu učenja.
- (9) Iskoriste digitalne tehnologije da olakšaju mobilnost u svrhu učenja:
- (a) podupiranjem razvoja i korištenja interoperabilnih IT sustava koji se temelje na zajedničkim europskim standardima za učenike, nastavno i nenastavno osoblje,

potpuno u skladu s primjenjivim zakonodavstvom o zaštiti podataka, kako bi mogli upravljati aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja i evidentirati ih, a za organizacije kako bi mogle pružati informacije o mogućnostima za mobilnost, upravljati mobilnosti, podupirući automatsko priznavanje i smanjenje administrativnog opterećenja, među ostalim potpunim iskorištavanjem funkcionalnosti inicijative za europsku studentsku iskaznicu i alata koje nudi platforma Europass, uključujući digitalizaciju vjerodajnica za učenje infrastrukturom za europske digitalne vjerodajnice za učenje;

- (b) pridonnošenjem inicijativama kojima se podupire mobilnost istraživača i pružaju relevantne informacije i usluge potpore, uključujući EURAXESS⁶² i buduću platformu ERA-e za talente⁶³;
 - (c) pružanjem financijske i kadrovske potpore pružateljima obrazovanja i osposobljavanja i organizacijama civilnog društva kako bi im se omogućilo da prema potrebi na svojoj razini uvedu i koriste digitalne alate i/ili da koriste postojeće digitalne alate kao nadopunu fizičkoj mobilnosti;
 - (d) podupiranjem razvoja kvalitetnih kombiniranih i virtualnih oblika mobilnosti prilagodbom postojećih nacionalnih okvira kako bi se dodatno omogućili komplementarni inovativni oblici mobilnosti u kojima se koriste digitalne tehnologije.
- (10) Promiču vrijednosti EU-a putem mobilnosti u svrhu učenja:
- (a) poticanjem svih učenika, nastavnog i nenastavnog osoblja da tijekom razdoblja mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu sudjeluju u životu zajednica domaćina, među ostalim u okviru volonterskih aktivnosti;
 - (b) obogaćivanjem aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja osposobljavanjem u području interkulturalne osviještenosti, građanskog angažmana, digitalne i medijske pismenosti, vrijednosti EU-a i temeljnih prava;
 - (c) pružanjem informacija relevantnih za lokalni kontekst učenicima, nastavnom i nenastavnom osoblju koji dolaze i stvaranjem kulture dobrodošlice mentorstvom i administrativnom potporom;
 - (d) osiguravanjem da studenti i osoblje koji sudjeluju u mobilnosti imaju najvišu razinu akademske slobode; poticanjem obrazovnih ustanova, među ostalim osiguravanjem kvalitete, na razvoj kulture kvalitete u kojoj je osigurano potpuno poštovanje načela akademskog integriteta i za vrijeme razdoblja mobilnosti.
- (11) Promiču EU kao odredište za učenje na sljedeće načine:
- (a) bliskom suradnjom u okviru pristupa „Tim Europa” kako bi se povećala privlačnost EU-a kao odredišta za učenje korištenjem postojećih nacionalnih i regionalnih inicijativa, kao što je projekt „Studiranje u Europi”;
 - (b) olakšavanjem mobilnosti u svrhu učenja s drugim dijelovima svijeta, posebno sa zemljama koje bi mogle biti obuhvaćene proširenjem, i to bližom suradnjom

⁶² EURAXESS – Istraživači u pokretu jedinstvena je kontaktna točka za istraživače i inovatore koji žele unaprijediti svoju karijeru i osobni razvoj preseljenjem u drugu zemlju.

⁶³ Cilj je ove mjere, koja se podupire u okviru programa Obzor Europa, povećati interoperabilnost karijera i zapošljivost talenata u području istraživanja i inovacija u svim sektorima.

njihovih nadležnih tijela i ustanova za obrazovanje i osposobljavanje s onima u EU-u; partnerstva za traženje talenata mogu poslužiti kao okvir za čvršća partnerstva za suradnju s ključnim trećim zemljama u skladu s uzajamno dogovorenim ciljevima; takva suradnja može pomoći da mobilnost u svrhu učenja neizravno pomogne u rješavanju problema nedostatka vještina u trećim zemljama i EU-u, na primjer uklanjanjem nedostatka vještina u sektorima koji su zahvaćeni zelenom i digitalnom tranzicijom i poboljšanjem zapošljivosti učenika;

- (c) podupiranjem pravodobnog izdavanja viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja koji su odabrani za mogućnost učenja u državi članici, u skladu s Direktivom (EU) 2016/801⁶⁴, ili viza za kratkotrajni boravak, u skladu s Uredbom (EZ) br. 810/2009⁶⁵, ovisno o planiranom trajanju boravka u EU-u.

(12) Podupiru provedbu ove Preporuke:

- (a) razvojem akcijskih planova za razdoblje 2025. – 2030. na nacionalnoj ili regionalnoj razini do svibnja 2025. u suradnji sa svim relevantnim dionicima i obavješćivanjem Komisije o tome kako provesti ovu Preporuku u sektoru visokog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, odgoja i obrazovanja i obrazovanja odraslih te u sustavima mladih i sporta koji se odnose na odlaznu i ulaznu mobilnost u svrhu učenja;
- (b) potpunom suradnjom s Komisijom u pogledu mjera koje namjerava poduzeti kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 27. do 39.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁶⁴ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova au pair (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

⁶⁵ Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).